

SOSIAALISEN KUNTOUTUKSEN ARVIOINNIN TUEKSI SOSIAALISEN TOIMINTAKYVYN OSA-ALUEISIIN POHJAUTUVIA ICF KOODEJA

OSMO-hankkeessa on koottu sosiaalisen kuntoutuksen arvioinnin tueksi ICF koodeja Sosku-hankkeen (THL työpaperi 7/2018) jaottelemiin sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueisiin pohjautuen

Sosiaalisen toimintakyvyn osa-alueet

Kaavio tehty mukailien vahvasti Raivion (2018, 36) kaaviota

Sosiaalinen toimintakyky aikuisen oppimistehtäviin liittyvinä sosiaalisina, arki- sekä yhteisötaitoina.

Toimintaympäristön eri osa-alueiden huomioiminen arvioinnissa	Asiakkaan osallisuuden ja sosiaalisen toimintakyvyn edellyttämien taitojen (sosiaaliset taidot, arkitaidot, ja yhteisötaidot) peilaaminen toimintaympäristön odotuksiin, mahdollisuuksiin ja rajoituksiin			
	Osallisuuden ulottuvuudet	SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY		
		Sosiaaliset taidot	Arkitaidot	Yhteisötaidot
<ul style="list-style-type: none"> Koulutus ja työmarkkinat Sosiaaliset suhteet ja verkostot Toimeentulo Välimatkat ja etäisyydet, liikkuminen Vapaa-ajan mahdollisuudet Ympäristön avoimuus, yhteiset tilat Palvelut, niiden saavutettavuus ja saatavuus 	Kuuluminen/ Belonging	<ul style="list-style-type: none"> Itseilmaisu Vuorovaikutuskyvyt Kyky liittyä muihin 	<ul style="list-style-type: none"> Itsestä huolehtiminen Arjesta selviäminen Kyky toimia perheenjäsenenä 	<ul style="list-style-type: none"> Itsen ja ympäristön tiedostaminen Tunteiden hallinta Kyky asioida
	Toimiminen/ Acting	<ul style="list-style-type: none"> Kyky luoda ihmissuhteita Kyky ottaa vastuuta Kyky huolehtia muista Kyky ylläpitää yhteyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> Kyky hankkia koulutus Kyky tehdä työtä Kyky organisoida Riippuvuuksien hallinta 	<ul style="list-style-type: none"> Itsensä elättäminen Kyky osallistua ja harrastaa Kyky suunnitella tulevaa ja sopeutua
	Omistaminen/ Having	<ul style="list-style-type: none"> Luottamus Arvostus 	<ul style="list-style-type: none"> Työuran vakaus Kodin olemassaolo 	<ul style="list-style-type: none"> Valta ja vallankäyttö Raha ja sen käyttö

Sosiaalisen kuntoutuksen palvelutarpeen tunnistaminen OSMO-hankkeen sosiaalisen kuntoutuksen prosessikuvauksessa. Lisätietoa OSMO-hankkeen verkkosivulta <https://www.eptyp.fi/sosiaalinen-kuntoutus>

ARKITAI DOT

Mielentoiminnot B1

Henkinen energia ja viettitoiminnot B130

vireys arjen toiminnoissa (ei masentuneisuus, jaksaminen)

mielijohteiden hallinta, riippuvuudet, motivaatio

Unitoiminnot B134

nukkuminen, päivärytmi

Tarkkaavuustoiminnot B140

keskittyminen asioihin

Oppiminen ja tiedon soveltaminen D1

Tiedon omaksuminen D138

Taitojen hankkiminen D155

Ongelman ratkaiseminen D175

Päätöksen tekeminen D177

Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet D2

Yksittäisen tehtävän tekeminen D210

yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen itsenäisesti tai ryhmässä, kuten tehtävän aloittaminen, tehtävän suorittamiseen tarvittavan ajan, tilan ja tarvikkeiden järjestäminen, tehtävän suorittamisen ajoittaminen ja tehtävän toteuttaminen, lopettaminen ja jatkaminen

esim. kirjan lukeminen, vuoteen sijaaminen, huonekalujen järjesteleminen kotona tai koulutehtävien tekeminen

Useiden tehtävien tekeminen D220

yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien vaiheittainen tai **samanaikainen** suorittaminen useiden yhdistettyjen ja monimutkaisten tehtävien osina itsenäisesti tai ryhmässä

Päivittäin toistuvien tehtävien ja toimien suorittaminen D230

yksinkertaisten tai monimutkaisten ja koordinoitujen toimien suorittaminen tarkoituksena suunnitella, hallita ja loppuunsaattaa päivästä toiseen toistuvien toimenpiteiden ja tehtävien asettamat vaatimukset, kuten ajankäytön suunnittelu ja erillisten toimien suunnittelu päivän aikana

oman toimintatason hallitseminen

Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen D240

Vastuun kantaminen, stressin käsitteleminen ja kriisitilanteiden käsitteleminen esim. usean lapsen hoitaminen

Kommunikointi D3**Kommunikointilaitteiden ja -tekniikoiden käyttäminen D360**

Internetin ja puhelimen käyttäminen asiointiin, tiedonhankintaan

Liikkuminen D4**Liikkuminen erilaisissa paikoissa D460**

Kävellen liikkuminen

Kulkuneuvojen käyttäminen D470

Kulkuneuvolla matkustaminen

Ajaminen D475

Kulkuneuvolla ajaminen

Itsestä huolehtiminen D5**Peseytyminen D510****Kehon osien hoitaminen D520****Pukeutuminen D540****Omasta terveydestä huolehtiminen D570**

Kotielämä D6

Asunnon hankkiminen D610

Hankinta ja kalustaminen/sisustaminen

Tavaroiden ja palveluiden hankkiminen D620

Kauppaostokset

Aterioiden valmistaminen D630

Ruokaileminen, ruuanlaitto

Kotitaloustöiden tekeminen D640

Kodinhoito, siisteys

Keskeiset elämän alueet D8

Taloudelliset perustoimet D860

Rahankäyttö

SOSIAALISET TAIDOT

Mielentoiminnot B1

Temperamentti ja persoonallisuustoiminnot B126

yksilön rakenteellinen taipumus reagoida tietyllä tavalla tilanteisiin,

sisältää: ulospäinsuuntautuneisuus, sisäänpäinkääntyneisyys, miellyttävyyys, tunnollisuus, psyykinen ja tunneperäinen vakaus, ja elämyksellinen avoimuus, myönteisyys, uusien kokemusten hakeminen, itseluottamus, luotettavuus

Tunne-elämän toiminnot B152

tunteiden tarkoituksenmukaisuus, tunteiden säätely, tunteiden ilmaisu

Itsen ja ajankokemisen toiminnot B180

kokemus itsestä, tietoisuus omasta identiteetistä, omasta kehosta ja omasta asemasta suhteessa ympäristöön ja aikaan

Yleisluonteiset tehtävät ja vaateet D2

Stressin ja muiden psyykkisten vaateiden käsitteleminen D240

vastuunotto, stressinsieto, kriisitilanteissa toimiminen

Kommunikointi D3

Keskustelu D350

ajatusten vaihtamisen aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen puhumalla, kirjoittamalla tai muilla kielellisillä keinoilla yhden tai useamman henkilön kanssa (kahden kesken, ryhmässä)

Asiakeskustelu D355

asian tarkastelun aloittaminen, ylläpitäminen ja lopettaminen puhumalla, kirjoittamalla tai muilla kielellisillä keinoilla yhden tai useamman henkilön kanssa (kahden kesken, ryhmässä)

esim. oman perustellun mielipiteen tai väitteen ilmaiseminen

Kotielämä D6

Kotitalouden esineistä, kasveista ja eläimistä huolehtiminen D650

Muiden henkilöiden avustaminen D660

muiden henkilöiden avustaminen kotona ja kodin ulkopuolella oppimisessa, kommunikaatiossa, itsestä huolehtimisessa ja liikkumisessa, kiinnostuksen osoittaminen samaan kotitalouteen kuuluvien ja muiden henkilöiden hyvinvointia kohtaan esim. lapsista ja omista vanhemmista huolehtiminen

Henkilöiden välinen vuorovaikutus ja ihmissuhteet D7

Henkilöiden välinen perustava vuorovaikutus D710

Huomaavaisuuden ja arvostuksen, tyytyväisyyden ja kiitollisuuden osoittaminen sekä niihin vastaaminen tilanteeseen sopivalla tavalla

Suvaitsevaisuus ihmissuhteissa

Kritiikin antaminen ja vastaaminen ihmissuhteissa

Fyysinen kontakti ihmissuhteissa tilanteeseen sopivalla tavalla

Henkilöiden välinen monimuotoinen vuorovaikutus D720

Vuorovaikutussuhteiden ylläpito, käyttäytymisen sääteleminen vuorovaikutussuhteissa, sosiaalisen tilan säilyttäminen

Yhteydenpito vieraisiin henkilöihin D730

kontaktin tai yhteydenottaminen vieraisiin henkilöihin, esim. kysyä neuvoa

Muodolliset ihmissuhteet D740

Muodollisten ihmissuhteiden luominen ja ylläpitäminen, esim. ammatti-ihmiset, palvelutuottajat

Vapaamuotoiset ystävyysuhteet D750

ystävyyssuhteiden luominen ja ylläpito

Perhesuhteet D760

lähiperhe, sukulaiset

perhesuhteiden luominen ja ylläpito

Intiimit ihmissuhteet D770

romanttiset suhteet, aviopuolisoiden väliset suhteet

intiimiensuhteiden luominen ja ylläpito

YHTEISÖTAIDOT**Mielentoiminnot B1****Tunne-elämän toiminnot B152**

tunteiden tarkoituksenmukaisuus, tunteiden säätely, tunteiden ilmaisu

Itsen ja ajankokemisen toiminnot B180

kokemus itsestä, tietoisuus omasta identiteetistä, omasta kehosta ja omasta asemasta suhteessa ympäristöön ja aikaan

Keskeiset elämänalueet D8**Ammatillinen koulutus D825****Korkea-asteen koulutus D830**

Oppisopimuskoulutus (työhönvalmennus) D840

työharjoittelu, työpaikkakoulutus

Työnhaku, työpaikan säilyttäminen ja työn päättäminen D845**Vastikkeellinen työ D850**

palkallinen työ, yrittäjäyys

Vastikkeeton työ D855

palkaton työ, ml. kuntouttava työtoiminta, vapaaehtoistyö

Yhteisöllinen, sosiaalinen ja kansalaiselämä D9**Yhteisöllinen elämä D910**

osallistumista toimintaan yhdistyksissä, järjestöissä ml. kerhotoiminta

osallistuminen ei-uskonnollisiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin

osallistuminen juhlatilaisuuksiin esim. häät, hautajaiset, syntymäpäivät

Virkistäytyminen ja vapaa-aika D920

vapaa-ajantoiminta, harrastukset esim. liikunta, kulttuuri, taide- ja käsityöt, sosiaalinen kanssakäyminen

Uskonto ja hengellisyys D930

osallistuminen uskonnolliseen ja hengelliseen toimintaan

Poliittinen elämä ja kansalaisuus D950

osallistuminen poliittiseen ja yhteiskunnalliseen elämään

YMPÄRISTÖTEKIJÄT JA VOIMAVARAT**Tuotteet ja teknologiat E1****Syötävät ja juotavat tuotteet ja aineet henkilökohtaiseen kulutukseen E110**

esim. elintarvikkeet, lääkkeet, puhdas juomavesi

Päivittäisen elämän tuotteet ja teknologia henkilökohtaiseen käyttöön E115

esim. vaatteet, huonekalut, siivousvälineet,

Tuotteet ja teknologiat henkilökohtaiseen liikkumiseen sisä- ja ulkotiloissa E120

esim. autot, muut moottoriajoneuvot

Kommunikointituotteet ja –teknologiat E125

esim. televisio- ja videolaitteet, puhelin, tietokone

Kulttuuri-, virkistys- ja urheilutoiminnan yleistuotteet ja teknologiat E140

esim. harrastusvälineet

Varallisuus E165

esim. rahavarallisuus, omistusasunto, maakiinteistöt, tietotaidollinen pääoma

Tuki ja keskinäiset suhteet E3**Lähiperhe E310****Laajennettu perhe E315****Ystävät E320****Tuttavat, ikätoverit, työtoverit, naapurit ja yhteisön jäsenet E325****Esimiesasemassa olevat henkilöt E330**

Henkilöt, joilla toisiin ihmisiin nähden päätäntävastuuta ja sosiaalisesti määräytyvää vaikutusta tai valtaa
esim. opettajat, työnantajat, edunvalvojat

Kotipalvelutyöntekijät ja henkilökohtaiset avustajat E340

julkiset, yksityiset, vapaaehtoisuuteen perustuvat palveluntuottajat esim. kodinsiivous ja kodin kunnossapitotehtävät, henkilökohtainen apu, kuljetusapu, maksettu apu, lapsenvahdit ja muut hoitajat

Kotieläimet E350**Terveydenhuollon ammattihenkilöt E355**

ml. terveydenhuollon sosiaalityöntekijät

Muut ammattihenkilöt E360

esim. palveluntuottajat, sosiaalityöntekijät, opettajat

Asenteet E4**Lähiperheen asenteet E410**

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Laajennetun perheen jäsenten asenteet E415

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Ystävien asenteet E420

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Tuttavien, ikätoverien, työtoverien, naapurien ja yhteisön jäsenten asenteet E425

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Esimiesasemassa olevien henkilöiden asenteet E430

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Kotipalvelutyöntekijöiden ja henkilökohtaisten avustajien asenteet E440

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Tuntemattomien henkilöiden asenteet e445

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden asenteet e450

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Muiden ammattihenkilöiden asenteet e455

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Yhteisön asenteet e460

Mielipiteet ja uskomukset henkilöstä itsestään tai muista asioista (esim. sosiaaliset, poliittiset ja taloudelliset asiat)

Sosiaaliset normit, käytännöt ja ideologiat e465

Tavat, tottumukset, säännöt ja käsitteelliset arvojärjestelmät ja normatiiviset uskomukset, yhteisölliset tai henkilökohtaiset käytännöt ja käyttäytyminen esim. moraaliin liittyvät sosiaalnormit, uskonnollinen käyttäytyminen tai etiketti, normit ja käytännöt, rituaalit

Palvelut, hallinto ja politiikat E5

Asuminen – palvelut, hallinto ja politiikka E5525

esim. vuokra-asuntotarjonta (määrä, sijainti) ja siihen liittyvät palvelut

Kunnallistekniikka – palvelut, hallinto ja politiikka E 530

esim. julkiset liikenneyhteydet ja hätäpalvelut

Viestintä – palvelut, hallinto ja politiikka E535

esim. tiedon siirron ja vaihdon palvelut, kuten laajakaista mahdollisuus, mastot ym.

Talous - palvelut, hallinto ja politiikka E565

esim. pankkipalvelut, vakuutuspalvelut

Sosiaaliturva- etuudet, hallinto ja politiikka E570

esim. Kela, työttömyyskassat, työeläkevakuutuslaitokset, lainsäädäntö

Yleinen sosiaalinen tuki - palvelut, hallinto ja politiikka E575

sosiaalihuollon palvelut (ei kotipalvelu ja henkilökohtainen apu), lainsäädäntö

Terveys -palvelut, hallinto ja politiikka E580

Työ ja työllistäminen - palvelut, hallinto ja politiikka E590

Te-palvelut, kunnan työllisyyspalvelut, lainsäädäntö